

Kuntouttava työtoiminta

- **Kuvaile palvelun sisältöä**
 - Lempäälä: Kunnan työllisyyspalvelut järjestävät ryhmä- ja pajatoimintoja. Ryhmiä kaiken kaikkiaan 10, työpajoja 3. Lisäksi on mahdollista ohjautua yhdistyksille ja kunnan toimintoihin. Asiakkaat ohjautuvat työllisyyspalveluiden kautta. Ryhmä- ja pajatoiminnot jaoteltu; osa suunnattu asiakkaille, jotka lähempänä työelämää, ja osa heille, joilla on enemmän palvelujen tarvetta.
 - Tampere: Kahdenlaista työtoimintaa: työllisyyspalveluiden valmentava kuntouttava työtoiminta, sosiaalipalveluiden osallisuutta vahvistava kuntouttava työtoiminta. Valmentava kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu asiakkaille, jotka lähempänä työelämää. Osallisuutta vahvistava asiakkaille, joilla tarve kytkeä muitakin palveluita. Kunta tuottaa sekä itse, että hankitaan yhdistyksiltä ostopalveluina.
- **Mikä organisaatio palvelua järjestää?**
 - Lempäälä: kunta
 - Tampere: kunta
- **Mikä taho/tahot palvelua tarjoaa?**
 - Lempäälä: työllisyyspalvelut, kunnan muut toimialat ja yhdistykset (esim. Lempäälän-Vesilahden työttömien yhdistys).
 - Tampere: kunnan omat toimialat, yhdistykset, säätiöt. Pääpaino ostopalveluissa, ostetaan yhdistyksiltä. Työllisyyspalvelut hankkii ryhmämuotoista työtoimintaa yhdistyksiltä.
- **Kuinka paljon asiakkaita palvelussa on (esim. vuosittain)?**
 - Lempäälä: n. 200
 - Tampere: n. 1500
- **Minkälainen on asiakasrakenne ja -jakauma?**
 - onko esimerkiksi kehitysvammadiagnoosia, mielenterveysdiagnoosia vai onko palveluun ohjattu sosiaalisista syistä, päihdeongelmista johtuen jne.?)
 - Lempäälä: asiakkaat tarvitsevat tukea arjen- ja elämänhallinnan kanssa, laidasta laitaan on erilaisia syitä taustalla.
 - Tampere: sama kuin edellä, ylipäänsä henkilöt, joilla on tarve parantaa työelämävalmiuksia.
 - Harvemmin kehitysvammadiagnoseilla ohjautuu kuntouttavaan työtoimintaan.
- **Mitkä ovat asiakkaiden yleisimmät lähettäjätahot?**
 - Lempäälä: työllisyyspalvelujen OMA-valmentaja tekee palvelutarvearvion ja ohjaa kuntouttavaan työtoimintaan, voi olla verkostossa myös muita ammattilaisia.
 - Tampere: pääasiassa työllisyyspalvelujen OMA-valmentajilta, sosiaalipalveluista ja TE-palveluista.
- **Mihin asiakkaat päätyvät tästä palvelusta?**
 - Lempäälä: polut hyvin moninaisia; saattaa mennä työkokeiluun, opiskelemaan, löytää oman alansa ja työllistyä, työllistyä palkkatuella, tai ohjautua kuntoutukseen tai muuhun oikea-aikaisempaan palveluun.
 - Tampere: polut moninaisia; asiakas voi myös työllistyä palkkatuella. Samat kuin edellä.
- **Kuinka pitkiä palvelujaksoja asiakkailta on?**
 - Lempäälä: 3 kk – 5 vuotta. Nyt panostetaan siihen, että asiakkaat ohjautuisivat oikea-aikaisempaan palveluun.
 - Tampere: 3 kk – useita vuosia. Osallisuutta vahvistavassa kuty:ssa pidempiaikaista.
- **Kuvaile ja pohdi tiiviisti, kuinka palvelussa toimii yhteistyö muiden sote-palveluiden kanssa**
 - Lempäälä: hyvä yhteys työnhakijoiden terveystarkastuksiin, on aktiivisesti käytössä. Terveystarkastuksen kanssa yhteistyö toimii muutenkin hyvin. Sosiaalipuolelle hiukan vähäisempää, mutta yhteistyötä on. Työ- ja toimintakyvyn kartoitus kehittänyt yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalvelujen suuntaan. Sosiaalipuolen resurssit haasteena.
 - Tampere: Yhteistyö ollut osin ohutta, terveystarkastuksen toimijoita on paljon ja kenttä laaja. TYP-asiakkaiden osalta yhteys terveyspalveluihin toiminut hyvin, siellä ollut omat terveydenhoitajat. Työ- ja toimintakyvyn arviot saatu työtoiminnasta hyvin palvelujen tarjoajilta. Sosiaalipalvelujen suuntaan ollut ohutta yhteistyä. Näkökulmat työllisyys- ja sosiaalipalveluissa eroavat.
- **Onko palvelussa tai sen asiakkailta (tai osalla asiakkaista) tukenaan asiakasvastaava? Jos on, kuka toimii asiakasvastaavana? Jos ei, voit pohtia, olisiko asiakasvastaavamallista hyötyä tai haittaa.**
 - Lempäälä: OMA-valmentaja jokaisella asiakkaalla.

- Tampere: jokaisella nimetty OMA-valmentaja. Kuntouttavan työtoiminnan prosessista vastaa oma OMA-valmentaja (tietyt).
- **Onko asiakkaille tarjolla työhönvalmennusta? Jos on, kuinka paljon?**
 - Lempäälä: on jo yksilövalmennusta ollut ennen hanketta, nyt hankkeen aikana tarjotaan myös työhönvalmennusta. Kolme yksilövalmentajaa työllisyyspalveluissa.
 - Tampere: on tukea ja apua tarjolla, jatkopolutusta. Kuntouttavassa työtoiminnassa on sekä yksilö- että työhönvalmennusta.
- **Mikäli mahdollista, kuvaile ja/tai arvioi, mitä etuuksia asiakkaat saavat. Vaikuttaako etuusjärjestelmän logiikka asiakkaiden ohjautumiseen palveluun?**
 - Lempäälä ja Tampere: työttömyysetuutta. On oltava työtön työnhakija, jotta voi osallistua palveluun. Voi olla myös kuntoutustuella eli määräaikaisella eläkkeellä tai nuoren kuntoutusrahalla. Kelan kanssa sovittava.
 - Tampere: Jos on kuntoutustuella, asiakas ohjautuu sosiaaliseen kuntoutukseen. Työllisyyspalvelujen kuntouttavassa työtoiminnassa
- **Saavatko asiakkaat korvauksia palveluun osallistumisesta?**
 - Lempäälä ja Tampere: 9 e/pv kulukorvaus ja matkakorvaus (Lempäälässä haetaan erikseen ja tosiasiallisten kulujen perusteella)
 - Tampere: matkakorvaus kaikille asiakkaille automaattisesti. Ostopalvelupaikoissa asiakkaat saavat lounaan.
- **Pohdi, minkä asioiden pitää muuttua, jotta palvelusta päästäisiin etenemään nykyistä paremmin avoimille työmarkkinoille/TE-toimiston asiakkaaksi/työllisyyspalveluihin/ Kelan ammatilliseen kuntoutukseen tai koulutukseen.**
 - Lempäälä: säännöllinen, tarpeeksi usein toteutuva yhteistyö sekä asiakkaan että muiden työntekijöiden kanssa. Moniammatillinen tuki, tarvittavat tukipalvelut mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Jos monialaisen tuen tarve huomataan, niin on velvollisuus koota verkosto ja kutsua muita ammattilaisia mukaan. Yritys yhteistyön lisääminen työpaikkojen löytämiseksi. Työhönvalmentaja tarpeen ja suoraan työhön suuntaavien OMA-valmentaja. Verkostoyhteistyön kehittäminen tarpeellista, sosiaalipalveluita rinnalle myös. Työ- ja toimintakyvyn arvioihin pitäisi päästä nopeammin. Ammatilliseen kuntoutusselvitykseen ohjautumisen kehittäminen tarpeen. Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen, jotta pystytään arvioimaan asiakkaan työ- ja toimintakykyä eri mittareilla. Tarvitaan vastuuhenkilö/asiakasvastaava, joka pitää langat käsissä.
 - Tampere: Asiakkaat, jotka tarvitsevat muita palveluita kuntouttavan työtoiminnan oheen, saavatko he tarpeen mukaisesti palveluita. Työtoiminnan sisäisen vaativuuden ja arviointien kehittäminen, jotta asiakas pääsisi oikea-aikaisesti oikeaan palveluun. Palautteen laatu voi vaihdella palveluntuottajien välillä. Ammatillisen kuntoutuksen tai lääkinnällisen kuntoutuksen palveluita voitaisiin liittää enemmän yhteen kuntouttavan työtoiminnan kanssa. Ohjaus työkyvyn tuen tiimiin kuntouttavasta työtoiminnasta tai kuntouttavan työtoiminnan aikana. Matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen. Helpommat siirtymät palveluiden välillä. Yhteistyön tiivistäminen eri toimijoiden välillä. Tiiviimpi yhteydenpito asiakkaan ja palveluntuottajan kanssa.
- **Kuvaile mahdollista työnantajayhteistyötä/yhteistyötä te-toimiston kanssa. Voit myös pohtia, miten näitä voisi parantaa.**
 - Lempäälä: Työhönvalmentajan ja OMA-valmentajan tehokas yhteistyö työnantajien suuntaan. TE-toimiston palveluiden hyödyntäminen laajasti ja kattavasti asiakkaille.
 - Tampere: Kuntakokeilun muiden resurssien hyödyntäminen OMA-valmentaja sekä tarvittaessa yrityskoordinaattori. TE-palvelujen laajaa hyödyntäminen. Jos asiakas ohjattu Te-toimistosta kuntouttavaan, yhteistyö saattaa olla vähempää. Jos on TYPn asiakas (ansiopäivärahaalla) yhteistyö on helpompaa ja luontevampaa.
 - Kun tiedettäisiin toisen tarjoamista palveluista, niin niiden hyödyntäminen olisi jouhevampaa ja tiiviimpää, asiakaslähtöistä yhteistyötä raja-aidat ylittäen.
- **Kuvaile keskeisiä haasteita**
 - Resussit, tietosuoja, yhteisen kirjausjärjestelmän puuttuminen, tiedon kulku eri palvelujen välillä, tarvittaisiin selkeä vastuunjako ja toimiva yhteistyö, ettei tehtäisi päällekkäistä työtä. Moniammatillisen yhteistyön lisääminen tarpeen. Samansuuntainen työskentely ja yhteinen näkemys asiakkaan tilanteesta.

Kuvaa (hankkeen aikana) lisäksi yksi toteutunut palvelupolku asiakkaan ohjautumisesta palvelun aloitukseen aina (mahdolliseen) palvelun lopettamiseen asti. Miten asiakasohjaus toimi? Oliko henkilö myös muiden palveluiden piirissä? Mitä etuuksia asiakkaalla oli?

